

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	ח"פ	ב"ש
כניסה:	18:20	18:22	18:21
יציאה:	19:10	19:11	19:11
ר"ת:	19:53	19:55	19:55

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 18:02

פרשת כי תבוא

עלון מס': 428

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

ישועות הקמיע האמתי

יהודים רבים בְּדוֹרְנוּנוּ מְחַפְּשִׁים יְשׁוּעוֹת, מְבַקְּשִׁים קַמְעוֹת לִישׁוּעָה, פּוֹנִים לְתַלְמִידֵי חֻכְמִים לְקַבֵּל בְּרָכָה וְנוֹסְעִים לְקַבְּרֵי צַדִּיקִים לְהַתְפַּלֵּל כְּדֵי שְׂיִמְלִיצוּ טוֹב בְּעַדָּם. יֵשׁ הַבּוֹדְקִים מְזוּזוֹת כְּפִתְרוֹן לְסַבָּלָם, וְיֵשׁ שְׁעוּשִׁים סִגְלוֹת לְרוֹב כְּדֵי לְהַבִּיא מְזוּר לְכַאֲבָם.

נְסִיתִי בַתְּחִלָּה לְהַבִּין אֲפּוֹא מִקּוֹר הַבְּעִיָּה. "אַתָּה נוֹתֵן מַעֲשֵׂר כֶּסֶפִּים מִמִּשְׁכַּנְתְּךָ?" שְׁאַלְתִּי. "כֵּן, בְּמִדְּקָא!" עָנָה לִי הַיְהוּדִי. וְכֵן עֲבַרְתִּי יַחַד אִתּוֹ עַל מַעֲשִׂים שְׂגוּרִים לְאָדָם עֲנִיוֹת. וְאָז גְּלִיתִי שֶׁהוּא מִתְנַהֵג בְּגִסּוֹת לְרַעֲיָתוֹ, מְזַלְזֵל בְּדַעְוָתֶיהָ וּמִשְׁתַּדֵּל לְתַתּ לָהּ הַרְגָּשָׁה שְׁעֵשֶׂה לָהּ טוֹבָה שֶׁהִתְחַתֵּן עִמָּהּ.

מִיָּד עֲנִיתִי לוֹ: "דַּע לָךְ! מוּבָא בְּגִמְרָא (בבא מַצִּיעָא, נֹט') לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זֶהִיר בְּכַבּוּד אֲשֶׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אָלֵא בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ, שְׂנֵאֲמַר (בְּרֵאשִׁית יב, טו) 'וּלְאֲבָרְךָ הֵיטִיב בְּעִבוּרָהּ'. וּמִמְשִׁיכָה הַגְּמְרָא וְכֵן אֲמַר רַבָּא לְתַלְמִידָיו: תִּיַקְרוּ אֶת לְשׁוֹתֵיכֶם וּבְזָכוֹת זֶה תִתְעַשְׂרוּ, וְאֵלּוֹ אִם חֲלִילָה תִזְלָזְלוּ אֲזִי הַתּוֹצְאָה הַפּוֹכָה."

סִימַתִּי אֶת דְּבָרֵי וְאֲמַרְתִּי: "לֹא יַעֲזְרוּ לָךְ כָּל הַקַּמְעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְלֹא בְּרָכוֹת וּתְפִלוֹת שֶׁל הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר אִם תִּמְשִׁיךְ לְזַלְזֵל בְּרַעֲיָתְךָ. הַקַּבְ"ה פּוֹעֵס כְּשֶׁבַעל פּוֹגַע בְּאֲשֶׁתּוֹ. לָךְ וּתִיַקְרֵר אוֹתָהּ בְּמַלִּים וּבְמִתְנָנוֹת כְּפִי יִכְלַתְךָ וְאִפְלוּ יוֹתֵר, וּבְעֶזְרַת ה', תִּרְאֶה אֶת יְשׁוּעַת ה' בְּנְדָאִי."

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן

וּבְאֲמַת - שְׂפָלָם טוֹבִים וּמַעֲשִׂיהֶם נְכוֹנִים. אָבֵל יִשְׁנוּ דְבַר יְסוּדֵי שְׁלִמְדוֹנוּ חַו"ל, שֶׁהוּא קוֹדֵם לְכָל הַדְּבָרִים הַנִּזְכָּרִים - לְפִשְׁפֹּשׁ בְּמַעֲשֵׁינוּ!

כְּמוֹ שְׂאוּמַרְתְּ הַגַּמ' בְּבְרָכוֹת (ה:): אִם רוּאָה הָאָדָם שְׂבָאִים עָלָיו יְסוּרִים יִפְשַׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו.

פְּעַמִּים אִין סְפוּר נִשְׂאֵלְתִי מִשׁוּמְעֵי לְקַחֵי - לְמָה ה' עוֹשֶׂה לִי אֶת זֶה? עֲשִׂיתִי כֵן וְכֵן מַעֲשִׂים טוֹבִים, נִתְּנִי צְדָקָה, קִרְאֵתִי תְהִלִּים, וְהֶאֱמַנְתִּי בוֹ. מְדוּעַ הוּא אֵינוֹ מוֹשִׁיעַ אוֹתִי?

אֵךְ הֵם אֵינָם שְׂמִים לְבָם שֶׁהַמַּעֲשִׂים שֶׁלָּהֶם הֵם שְׂגָרְמוּ לְצַרוֹתֵיהֶם, וְאֵלּוֹ הֵם טוֹעֲנִים כְּלָפֵי הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שְׂאֲמַר שְׁלִמָּה הַמְּלַךְ בְּחֻכְמָתוֹ (מְשַׁלֵּי יט', ג) "אֲוֹלָת אָדָם תִּסְלַף דְּרַכּוֹ וְעַל יְהוָה יִזְעַף לְבוֹ". הָאָדָם עוֹשֶׂה אֶת כָּל הַטְּעוּיוֹת שְׂאֲפָשֵׁר, וְכֹאֲשֶׁר בָּאִים עָלָיו יְסוּרִים, מֵאֲשִׁים הוּא אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ בְּחֹסֶר צְדָק.

לְמָה אִין לִי בְּרָכָה בְּכֶסֶף? לְפָנַי כְּשֶׁנָּה, פְּנָה אֵלַי יְהוּדִי בְּבִקְשַׁת עֶזְרָה:

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה רפואה הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

נא לשמור על קדושת הגליון

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה

מאמר השבוע

הנהגות מורן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

ישמחת בהלך ...
דוּצִים לַשְׂמֵחַ מִשְׂכָּחָה לַחַב?
 "יביע אומר" מחלקים כ-200 שלי מוזון למושבחות ונקודות באו תיחיו שותפים עלות של מוזון = 300
 לדורותיה הייגו:
03-8000770

לע"נ מנצור בן סאלם

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

סליחות בצהריים - זיכוי הרבים

מאחר ואפשר לומר סליחות גם בשעות שאחר הצהריים, כמבואר בזוהר הקדוש, שעיקר הדינים שולטים בלילה ממש, אבל קודם לכן אפילו מחצות היום אינם בתוקפם כל כך, וכמו שכתב בשער הכוונות (נט סע"ד) שאז הדינים מתוקים ולא חזקים כל כך. על כן, אשרי המזכיר את הרבים ומארגנים בכל מקום ומקום סליחות בשעות הצהריים, כדי לזכות את כל אותם שלא יכולים לומר סליחות בחצות הלילה או בשעות הבוקר המוקדמות, מחמת לימודם או עבודתם. וכן את ציבור הנשים, ששעה זו מתאימה להן מאוד. וכן היה מנהגו של מרן מלכא הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל בתקופות מסוימות לומר את הסליחות בצהרי היום, כמבואר בספר יחווה דעת (ימים נוראים עמוד ח). ועל פי זה, כן נהגנו בסייעתא דשמיא במשך שנים במסגרת השיעור שלנו בכל ערב, להתפלל מנחה [17:30], ואחר כך לומר הסליחות ברוב עם, שיעור תורה וערבית. ודבר זה זיכוי הרבים גדול עד מאוד, כי רבים נמנעים לומר סליחות מחמת הקושי שבשעות אחרות, אבל על ידי כך מזכים אותם, ומרוויחים גם את האברכים היקרים שבאים בסיום הכולל, וכן את בעלי הבתים שבאים בסיום עבודתם. וטוב שיתפללו תפילת מנחה ואחר כך יאמרו את הסליחות. ואולם המתפללים מנחה סמוך לשקיעת החמה, יאמרו את הסליחות קודם ואחר כך יתפללו, כי יש מעלה בתפילת מנחה סמוך לשקיעה (בענין זה שיש להקדים את תפילת מנחה לסליחות, יש להבהיר נקודה אחת פשוטה וברורה, כי בחזון עובדיה ז"ל מרן נשאל, כיון ש"תדיר ושאינו תדיר, תדיר קודם" (ברכות נא ע"ב), אם כן תפילת מנחה היא תדירה בכל יום לעומת הסליחות שהן בסך הכל כשלושים יום בשנה, וכיון שתדיר קודם, אם כן תפילת מנחה קודם ואחר כך נאמר סליחות? וביאר הרב, על פי השאגת אריה, שהזכיר של תדיר קודם, שייך דוקא בששניהם שווים כמו שתי מצוות, או תדיר קודם, אבל אם אחד הוא דבר מצוה והשני הוא רשות או מנהג, לא שייך בזה דין קדימה. ולכן כאן בסליחות שהן לא חובה ממש אלא מנהג, לא שייך לומר בזה תדיר קודם. ואף על פי שדברי השאגת אריה לא מוסכמים לכל הדעות, ואם כן עדיין נאמר שתדיר קודם ויתפללו מנחה קודם הסליחות? מכל מקום כיון שמצוה להתפלל מנחה עם דמיומי חמה (ברכות כט ע"ב), וגם האר"י ז"ל היה נוהר מאד שלא להתפלל מנחה אלא סמוך לשקיעת החמה, לכן עדיף יותר לאחר את תפילת מנחה סמוך לשקיעת החמה. עיי"ש). וכן נהגנו בסייעתא דשמיא במסגרת השיעור שלנו בכל ערב, להתפלל מנחה ואחר כך לומר סליחות, ועל ידי כך מרוויחים גם אברכים ובעלי בתים שרוצים להשתתף עמנו בסליחות, והם כבר התפללו מנחה בצהריים בכולל או בעבודה. וזכורני לפני למעלה מעשרים שנה, שהודיע מרן זצוק"ל בשיעורו במוצאי שבת שתתקיים עצרת ענק של תפילה ב"כולל המערבי" אחר הצהריים, ומרן הגיע ואמר להתפלל קודם מנחה, ואחר כך לומר את הסליחות. גם בשו"ת יחווה דעת (חלק ז סימן צג סוף אות א) כתב מרן: "וכן ראיתי בכמה מקומות שמקדימים סליחות לפני תפילת מנחה. ויש להם על מה שיסמוכו". ומשמע שאדרבה המתפלל מנחה קודם הסליחות, עושה יותר טוב. (ועיי' עוד שם בחלק א סימן מו בסוף ההערה. ודו"ק. ועיי' בעלון "ותעתנג בדשן" גיליון מס' 41 אות ז) (ר"ה ויה"כ בהלכה ובאגדה).

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: שמעתי שאסור לשתות מים אחרי אכילת דג האם זה נכון. **תשובה:** דבר זה נזכר בכמה מרבתינו הפוסקים, אלא שלמעשה המון העם לא נוהרים בזה והנהגתם להם לישראל. [תוס' מו"ק יא ע"א ד"ה כוורא וכן הביא בחידושי רעק"א יו"ד סי' קטז סעיף ה, וכ"כ בערה"ש שם סעיף י, ובכה"ח או"ח סי' קע"ט ע"ט ועוד. אלא שהמון לא נוהגים ליהרר וסומכים ע"ד החת"ס בתשובה יו"ד סי' קא ד"ה איברא שנשתנו הטבעים, וכן במשנ"ב סי' קעג סק"ג ועוד. ואף בזה יש לתלות שנשתנו הטבעים ואכמ"ל]

שאלה: מי שמסופק האם בריך ברכות השחר האם צריך לחזור. **תשובה:** לא, הואיל וספק ברכות להקל. [ע"פ המבואר בש"ע או"ח סי' רט סעיף ג. וכ"כ בנד"ד בחסד לאלפים סי' מז סעיף ח.]

שאלה: האם מותר לומר קדיש על חבר גוי. **תשובה:** מותר, כיון שהוא מרגיש צורך והכרת הטוב לחבירו. [כ"כ בספר זכר עשות מערכות ז' אות פא, וכן מוכח בדעת מרן זצ"ל בשו"ת יחווה דעת ח"ו סי' ס שכתב להתיר באביו וע"פ המתבאר שם נראה דה"ה להקל בכל גוי כשקיבל ממנו הנאה כגון דא שהוא חבירו וקיבל ממנו הנאה ומרגיש צורך להשיב לו. אלא שראיתי בשו"ת ושב ורפא ח"ו או"ח סי' ב אות ט, שכתב בשם מרן הרב שטיינמן זצ"ל שהקדיש לא יעזור לו, ועיי' בשו"ת וישב הים ח"ג סי' לח מש"כ בזה]

שאלה: האם מותר להכין מאכל חלבי תוך ששעות לאכילת הבשר. **תשובה:** מותר.

[שו"ת תשובה מאהבה ח"ג סי' שלא בשם ספר נפשי יונה סי' פח, שבכה"ג לא חששו שישכח ויטעם מהאוכל שמתעסק בו. ואמנם ביד אפרים יו"ד סי' פח החמיר במאכלים שדרך לטעום מהם תוך כדי הכנתם, אך להלכה יש להקל]

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד ברית המילה בסכין

על נס חדירת האבן אל תוך שריון הברזל של גוליית, מובא בביאור ה'פרישה' (יורה דעה סימן רסד אות ז) דבר פלא, מדוע אנו מלים בסכין ברזל, כשאבותינו היו עורכים ברית המילה דוקא באבן צור (שמות ד, כה. יהושע ה, ב)? ומביא שמצא במדרש, שבשעה שקלע דוד את האבן במצחו של גוליית, התפלל דוד לפני שר הברזל, שיאפשר לאבן שקלע לחדור את שריון הברזל, ובשכר זאת התחייב לו דוד המלך, שמאותו היום ימולו בני ישראל בסכין ברזל, תחת אבן הצור שחיתה נהוגה עד לאותה העת. ומדוע בחר דוד המלך לתת את שכרו של שר הברזל, דוקא בנושא סכין המילה? ביאר הגאון רבי חיים קניבסקי (הובא בספר ומתוק האור ח"א עמוד קמד), שהאבנים שקלע דוד המלך בגוליית היו אבני צור, שבהם מלים בברית המילה, וכשכר על כך שנתן לאבן לחדור דרכו, זכה הברזל לשמש כסכין למילה. ועוד אפשר להוסיף, גוליית היה מכוונה בשם (שמואל א יז, כו) "הַפְּלִשְׁתִּי הַעֲבָל", וכידוע שהפלישתים

פניו, וטמן את פיו בעפר, על כל דברי הניאוף והנבלה שאמר על בורא עולם.

ביאור נוסף מובא ב"ליקוט שמעוני" (שמואל א רמז קכז), וכן ברש"י, מדוע נפל גוליית על פניו ולא לאחוריו, מכיון שאם היה נופל לאחור, היה על דוד המלך לגשת אליו, על מנת לכרות את ראשו, והיה צריך ללכת שתיים עשרה אמות וזרתים (זרת היא חצי אמה ובסך הכל שלוש עשרה אמות כנגד הגימטריא "אחד", שהיה מבטל אותם גוליית מקריאת שמע שנאמר בה 'ה' אחד' - 'ומתוק האור' דוד המלך, ח"א עמוד קמח), שהרי מידת גובהו של גוליית היתה שש אמות וזרת (כשלושה מטרים), כעת שנפל על פניו, היה זה ממש למרגלות דוד המלך כמי שאומר 'כרות את ראשי', וזאת על מנת שלא יתאמץ דוד המלך יתר על מידה, רואים מכאן עד כמה בורא עולם מדקדק בדבר, שבכל הנס העצום שהתרחש, נקבע שדוד המלך לא יתאמץ, ויתר ממה שהתאמץ עד עתה, ולכן נמנעה ממנו הליכה מיותרת.

ה'מדרש שמואל' (פרשה כא) מבאר טעם נוסף, מדוע נפל גוליית על פניו, משום שעל ליבו היה דמותו של 'דגון' אלוהי הפלישתים והיה בנפילתו ביזיון לאלוהיו.

לרכישת ספרי הרב אליהו עמר: 'מעבר לסגולה' על הזרע שמשון. 'המלך דוד' על ספר שמואל א. היכנסו ל: אופקים בוקס

מתייחדים בכך שהם נוצרו מזימה (כמבואר ברש"י בראשית י, יד), ולכן בשכר הריגת הפלישתים העליון, זכה הברזל שבני ישראל יקדשו את עצמם בברית המילה על ידי סכין של ברזל, וכך נפסק להלכה לדורות, כמובא בטור ובשלחן ערוך (יורה דעה סימן רסד, ב) 'זמצה מן המובחר למול בברזל בין בסכין בין במספריים, ונהגו כל ישראל למול בסכין'.

כדור טניס חוזר במון

ולכאורה דברי המדרש נראים כמשוללי הגיון, כיצד יתכן שאבן תחדור ברזל? אך כיום עם התקדמות המדע בפזיקה, מתברר שהדבר בהחלט בר יישום, הרב זמיר כהן שליט"א בספרו המהפך 3 (עמוד 130), מביא מחקר מרתק בתחום מכניקת הקוונטים, שכיום גילה המדע, שניתן להחדיר כדור טניס דרך קיר בטון, מציאות משוללת הגיון זו, תוכל להתרחש כאשר מפסיקים את פעילות תנועת האטומים בקיר הבטון, לרגע אחד, וברגע שאין תנועת חומר, חודר כדור הטניס את הקיר לציודו השני.

מדוע נפל גוליית על פניו

ומדוע מחמת ההדף נפל גוליית על פניו, ולא לאחור כמבקש? אלא היה זה נס שגוליית נפל הפוך מכיוון ההדף מפני שבא מלאך והפילו על

בשבת חולל לוי יצחק ששהים את לוחיו כי יצא לאור הספר "שיעורי הרב יגאל כהן" פרק מושגות אמונה ומוצאן יסודות אמונה ה' והדף חללים

דוד הלוי בבל 03-8000770
yabir@amer.co.il

שותכים!
ממשיכים בבניה

ולכם יש לכם אפשרות להיות שותפים בכל הזכויות שיהיו במקום

ניתן להנציח להצילח/לרפואת/לע"נ

מטר 36x400
חצי מטר 36x200
אמה 36x100

03-8000770

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "שער הבטחון המבואר" מאת הרב יגאל כהן שליט"א 2 - 3 דקות ביום להצטרפות חייגי: 054-8502066

לאשת החיל

מי סופר גולים...

הרב הגאון יגאל כהן שליט"א מדבר רבות על מידת הענווה ולעומתה מידת הגאווה, כמה צריך להתרחק מגבהות הלב ובאמת להבין את מקומו.

הרב מדמה זאת ומסביר שהכול מתחיל מתחרותיות שהתרגלנו בה. אנשים מתחרים אחד בשני ורוצים להראות שהם טובים יותר, בכל דבר. במעשים, במשחקים, בבגדים וכו'.

כששני אנשים עושים "הורדות ידיים" והאחד כל כך רוצה לנצח את השני, למה זה תורם? מה התועלת בכך? רק להראות שאני חזק יותר ממך, שמה? שהכוח שהקב"ה נתן לי במתנת חיים הוא זה שבגיני הצלחתי. זה מצחיק להתגאות במשהו שהוא ממש ממש לא שלנו, אנחנו מחליטים על הבריאות שלנו? על הכוחות? כולם יודעים שלא, יש כאלה שהתנסו ויש כאלה שרק סיפורים, אבל לכולם ברור שאנחנו לא אחראים על הבריאות והכוחות שלנו, והכל זה רק מתנת חיים. אז איך ניתן להתגאות על כך?

הרב שליט"א מספר בשיעורים שהוא משחק כדורגל בכדי לשמור על בריאות גופו, ומה הכללים כשהרב משחק? לא סופרים גולים. אין מנצחים, אין אגני טוב יותר' ניצחתי אותך' וכו'... הוא אומר שאם מישוה רוצה לנצח אותנו, הוא מיד נותן לו בלי להתחרות... מה התחרות מועילה? למה צריך לספור גולים? כדי לדעת מי יותר טוב? שהרי הכול זה מתנת חיים, והכל זה סיעתא דשמיא, ומהי בעצם מטרת המשחק? האם לשמור על הגוף ולהנות או להראות לכולם שאני טוב יותר בכדורגל?

וזה בדיוק תרבות יוון, שאנחנו כל כך משתדלים להתרחק ולהימנע מלהיות קרובים אליה, החשיבה של "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" – וזה כמוהו הפך התורה הקדושה והמתוקה שלנו. בתורה שלנו, מי סופר ניצחונות? מי סופר הצלחות? הרי הדרך והמאמץ הם הנחשבים. לא התוצאות – אלו הם רק ביד הבורא יתברך בלבד.

הרב מסביר כל כך בבהירות מה זו הגאווה ומהי הענווה שצריך להידיק בה, ועד כמה מיטלטל עלינו החובה ללמוד על כך וללמד את הבאים אחרינו, המידות שלנו הן החשובות בעבודת השם, לא ייתכן אדם שעובד את השם והוא על הדרך גם גאווותו, אין כזה דבר, אדם שחושב שהוא עושה והוא מצליח והוא חזק ובריא ולא צריך עזרה, או יותר טוב מאחרים בתחום מסויים הוא מאוד רחוק מבורא עולם.

והקב"ה אומר בדברים קשים מאוד על מי שתופס במידת הגאווה, שאינו יכול לדור במחיצתו וכו'... זה ריחוק גדול מהאמת. ולצערנו נושא זה קיים בכל אחד ואחת מאיתנו, כל אחד בתחומו הוא, כל אחד יכול לחשוב שיש תחום שהוא 'בכיס שלו' מה שנקרא, שבזה הוא ממש טוב או ממש מסודר ואין אופציה אחרת. זה יכול להיות באיש עסקים שבטוח שישנו תחום שהוא סוגר עסקאות בקלות ומשכנע את כולם בחן וחסד ללכת אחריו, והוא בטוח שבזה הוא לא צריך עזרה משמיים, זה משהו שיש בו טבוע, שכולם אוהבים אותו ועסקאות הוא יודע לסגור. מישוה פעם פנה לכבוד הרב יגאל ואמר לו "יתברך אותי בבריאות, כסף לא חסר לי...", זאת אומרת, בזה אני מסתדר כבר, אני לא צריך את בורא עולם. וכמוהו שזו טעות, כי מי ערב שהכסף או החכמה יישארו לנצח? אפילו אמא שבטוחה שלבשל היא כבר יודעת, ותמיד יוצא לה מוצלח ובה היא לא טורחת להביט לשמיים ולבקש סיעתא דשמיא, כי זה בא לה בקלות... זה מצוין שזה בא בקלות, אבל בלב תמיד לזכור שבלי הקב"ה אנחנו כלום. אנחנו לא יודעים ולא מצליחים כלום. ואין בלתי לעזור ולהושיע אותנו בכל תחום שהוא. קטן או גדול.

חשיבה כזו כמוהו מובילה אותנו לנהוג בענווה, ולהבין את מקומו בעולם... לא להרגיש גבוה גבוה, ולאחר מכן מגיעה ההבנה שכל אחד שאנו רואים ברחוב הוא יותר טוב מאיתנו במשהו, אנחנו לא יותר טובים מאף אחד, אנחנו לא גדלנו במקום שלו, ואין לנו את היצר של השני. ולכן לעולם לא נוכל לדון אף אחד עד שנגיע למקומו. זה כל כך חשוב בעבודת השם יתברך, שחשוב מאוד לחזור ולשנון ולשמיע שיעורים בתחום הזה. בהצלחה לכולנו.

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

מי שברך ל... לפי

בפְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ מִזְכָּר עֲנִין הַקְּלָלוֹת, עֲזָרָא הַסּוֹפֵר תִּקַּן לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל שִׁהְיוּ קוֹרְאִים בְּתוֹרָה פְּרִשְׁת 'כִּי תְבוֹא' לְפָנַי רֵאשׁ הַשָּׁנָה כְּדֵי שֶׁתִּקְלָה שָׁנָה וְקָלּוֹתֶיהָ. יֵשׁ בְּעֲנִין הַקְּלָלוֹת נִקְדָּה מְעֻנְיַת שְׂאִין פֶּאֶן הַמְּקוֹם לְהַרְחִיבָה, שֶׁכָּל קָלְלָה הִיא בְּרָכָה, וְכֵן הָאֲדָם לְשִׁנוֹת לְכָאֵן וּלְכָאֵן.

פנינים מהפרשה

הַתָּה אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב מִרֵב כָּל (כ"ה, מזו) וְכִי הִפְלֵא ה' אֶת מִכְרָךְ וְאֶת מִכּוֹת יָדָיךָ מִכּוֹת יְדָיךָ וְאֵמֹנֹת וְהָלִים רַעִים וְנִאֲמָנִים (שם, נט).

בפרשתנו התורה מונה ומפרטת קללות חמורות ונוראות רח"ל, ומציינת שהגיעו משום שעבדנו את ה' יתברך לא מתוך שמחה וטוב לבב ורוב כל. ולכאור האדם מצד טבעו נוטה לעצבות שהרי מושגת מארבעה יסודות – אש, מים, רוח, עפר. ועל אדם הראשון נאמר 'בְּצַעַת אֶפְרַיִם תֹּאכַל לֶחֶם עֵד' שִׁוְבֶךְ אֶל הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לָקַחְתָּ כִּי עֶפְרָא אֶתָּה וְאֶל עֶפְרָא תִּשָּׁוֵב' (בראשית ג, יט). וכמו שעפר יורד ושוקע למטה לעומת מים אש ואויר שזורמים או זיהם בדרך זו או אחרת, כך גם האדם בלי שום סיבה מצד טבעו הוא נוטה לעצבות ולפי זה לכאור יש מקום לשאול על מה התיבוע הכה גדולה שעבדנו את ה' בחוסר שמחה?

ואפשר לבאר ע"פ מה שרואים אצל ילדים שבד"כ הם שמחים, ומשום שאין להם דאגות שהרי חיים הם רק בהווה, וכן לא שקועים בעבר, ואין להם ציפיות מהעתיד וממילא הם חיים ללא אכזבות. ואילו שאדם גדל ומתחיל לחיות בהרגשה שמגיע לו הרבה דברים ולא מקבלם, וכל מה שרואים שאין לו "רוב כל" כלשון הפסוק לעיל. וכן אין לו "טוב לבב" כי הוא ממורמר על מה שעדיין לא השיג. וכל זה הוא כי לא עבד את ה' "בשמחה" – אותיות מחשבה. דהיינו שלא חי מתוך בטחון והתבוננות בהנהגת ה' בהשגחתו הפרטית, שכל מה שיש לו ואין לו בשלב הזה של החיים זה הכי טוב בשבילו.

ואמנם יש עומק נוסף הרמוז במלים "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה" – אותיות מחשבה: והוא בהקדם דברי הנביא (ישעיה כט, יג – יד) 'וַיֹּאמֶר ה' יַעֲזֹב כִּי נִגַּשׁ הָעָם הַזֶּה בְּפִי וּבְשִׁפְטָיו כְּפִדּוֹנִי וְלִבּוֹ רָחַק מִמֶּנִּי וְתִהְיֶה יְרֵאָתָם אֹתִי מִצְוֹת אֲנֹשִׁים מְלַמְּדֶיהָ: לִכְן הִנְנִי יוֹסֵף לְהַפְלִיא אֶת הָעָם הַזֶּה הַפְּלֵא וְפָלֵא וְאֶבְדָּה חֻקְמֹת חֻקְמֵי וּבִינַת נְבִיאֵי תְּסַתְּרֶהּ'. ופירש רש"י וזו לשונו: לכן הנני. הוא אשר יוסיף להפליא פלא ונוסף על פלא כיסוי על כסוי אוטם על אוטם, ומהו הפלא ופלא ואבדה חכמת חכמיו, קשה סילוקם של חכמי ישראל כפלים כחורבן בית המקדש, וכל קללות שבמשנה תורה שכולן אינן אלא הפלאה אחת והפלא ה' את מכותך (דברים כח) וכאן שתי הפלאות. עכ"ל. הרי לנו שקיום המצוות מהשפה ולחוץ חמור מאד, והטעם לכך מבורר שם במלבי"ם וז"ל: ויאמר ה' יען כי נגש העם הזה, הנה הם חושבים כי בטענות כאלה הם נגשים אלי ומתקרים לה', במה שהם מגדילים ומעריצים את דבר ה' שהוא למעלה משכל האדם והשגתו, אבל באמת רק בפיו ובשפתו הם מכבדים אותי בזה, כי בזה הם מרחקים את לבבם ממני, כי ע"ז ידמו שא"א שישכיל האדם גם מצות אלהים ותורתיו, וכאילו כל הנרצה מן המצוה והתורה הוא רק מעשים חיצוניים בלא מחשבה וכונה, אחר כי מחשבת עליון שגבו מיצור חומר לדעתם, וכל פקודי ה' הם גויות חומריות אין רוח השכל והמדע בהם, ולכן ותהי יראתם אתי גם יראתם הוא רק מצות אנשים ורק מלומדה ומורגלת, ר"ל כי יש יעשה המצות רק מצד שכן הורגל מנעוריו והונהג עליהם, מבלי כונה ומחשבה ובכ"ז יודע שהם מצות ה', אבל הם לא יעשו מפני שצום ה' כלל רק מפני שכן צוום הווייהם ואבותיהם, וגם זאת מבלי דעת איזה טעם להמצוה רק מצד הלימוד וההרגל. כי ע"ז טענות כאלה יתפקרו להכחיש בכלל שיצוה ה' לאדם מצות חקים, ושיוכל האדם לעמוד על כונת המצות וטעמיהם הישרים. לכן, כמו שהם אומרים שדברי מופלאים ומכוסים ונעלמים, כן אוסיף להפליא ולכסות הכל מאתם עד שלא ישיגו את דברי, וגם החכמה המקובלת באומה בטעמי המצות והשכלתם ובדרכי ה' הישרים תאבד מאתם, וכן בינת הנבונים שהיו משיגים את דברי בתבונת לבם מעצמם תסתתר. כי באמת היה להם לדעת שדברי ה' אל העם תורתיו מצותיו ונבואתו לא נאמרו לפי כח המשפיע רק כפי הכנת ושכל המקבל, כמו שהמלמד יורה את הנער כפי שכלו לא כפי רוחב לב המורה). עכ"ל.

כלומר הטוענים לשבח את הבורא יתברך שהתורה והמצוות הם מעל השגת השכל האנושי ואין אפשרות להביןם לעומקם, הרי אין זה באמת כבוד לקב"ה, היות וקיום מעשיהם הוא רק מחמת שהתרגלו לעשות כמו שאביהם צויה אותם, והם לא ידעו מה הטעם של כל מצוה, יכולים להגיע מזה לכפור בכל המצוות ולכן ה' מעניש אותם מדה כנגד מידה ע"י הקללות הנוראות מחמת הנהגת הסתר פנים, כשם שהם אמרו שדברי הקב"ה מכוסים ואי אפשר להביןם. ואפשר לבאר הוא שאדם יכול לחזור על פעולות בלא שמבין מה הוא עושה עד גבול מסוים, אך אח"כ כבר פורש מהם. וכן גם אותה קבוצה זו בעמ"י שעושה את המצוות רק כי אבותיהם לימדום שיש לעשותם וטוענים שה' צויה אך אי אפשר להבין למה הוא צויה, ע"י כך כבר עלולים להפסיק לגמרי מקיום המצוות וע"ז בא העונשים החמורים של צ"ח קללות שבפרשה.

ואת זאת רמזה התורה בפסוק: תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך "בשמחה" – אותיות "מחשבה", שאדם העובד את ה' רק עם מעשים חיצוניים וחושב שדי בזה וא"צ כוונה ברמה שעל כל פנים הוא יכול להגיע אליה, היות והוא לא יכול להגיע לכוונתו שה' רוצה, הרי בכך עלול לכפור לגמרי בכל התורה והמצוות כמו שנתבאר. ולפיכך ישים לב כמה חשוב לקיים את המצוות ככוונה ובהתבוננות. ושנוכה לעבוד את ה' תמיד בשמחה ובמחשבה (הרב יוסף דהן הי"ד, מח"ס שו"ת יד בתשובה ועוד)..

וּבְרָצוֹנֵי לְעַמְדָּה עַל הַכֶּחַ שֶׁיִּשְׂפֵי בְּיָדָנוּ לְשִׁנוֹת גְּזֵרוֹת עֲלִינוֹת הַכִּי קִשּׁוֹת, נִזְהַר עַל יְדֵי תִקּוּן הַמַּדּוֹת, הָאֲרֶרֶת פְּנִים לְזוֹלַת גַּם לְמִי שֶׁלֹּא נוֹחַ לָנוּ אֲתוֹ, לְחַפְשׁ הַלְּיָסִיב לְשִׁנֵּי, לְהִיּוֹת רְגִישׁ לְזוֹלַת וּלְרָכִיו. וּבְמַעֲשֵׂה הַבָּא אָנוּ נְשִׁים לֵב כְּפָה אֲכַפְתִּי עֲלֵינוּ לְעוֹרֵר, וְכִדְעוּ שֶׁמְסַפְּרִים שֶׁהָאֵן רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְסַלֵּט עֲלָה אֶל הַרְבֵּבֶת וְהַכְּפָפָה שֶׁהִיָּתָה עֲלֵינוּ נִפְלָה בְּמַהִירוֹת הוֹצִיא אֶת הַכְּפָפָה הַשְּׁנִיָּה הַמִּשְׁפָּר בְּעִמּוֹד הָאֲהָרִין

המשך מוסר עם סיפור

וְזָרְקָה בְּמִקּוּם שֶׁל הָרְאשׁוֹנָה וְנִנְעָלוּ דְלָתוֹת הַרְכָּבָתָּהּ, וְיִצְאָה אֶל דְּרָכָהּ, שְׂאֵל הַשְּׂמֵשׁ שֶׁהִיָּה אִתּוֹ 'רִבְנֵנוּ מִה עֲשִׂיתָ' מִה עֲנֵנוּ זְרִיקַת הַכֶּפֶסֶה הַשְּׂנִיָּה, הַשֵּׁיב מִיִּסְדַּת תְּנוּעַת הַמוֹסָר דַּע לְךָ שְׂלִי כָּבֵר לֹא יִהְיֶה כְּפֹפּוֹת לְפָחוֹת שְׂזָה שִׁמְצָא שִׁיְהִיו לוֹ שְׂנִיִּים...

מַעֲשֵׂה שֶׁהִיָּה בְּנֵהג מוֹנִית שֶׁהִסְעִי רַב אֶחָד אֶל מֶרֶן הַרְבֵּ אֶלְיָעֶזֶר מִנְחָם מֶן שֶׁךְ זַ"ל. בְּדָרְךְ סִפֵּר אוֹתוֹ רַב לְנֵהג מוֹנִית עַל גְּדֻלּוֹתוֹ שֶׁל מֶרֶן הַרְבֵּ שֶׁךְ וְעַל צִדְקוֹתוֹ, עַל גְּאוֹנוֹתוֹ וּפְקֻחוֹתוֹ וְטוֹב מַדּוּתוֹ וְנִדְיּוֹת לְבוֹ. כֹּל זֶה לֹא דָּבָר אֶל הֵנֶהג, הוּא רָצָה לְדַעַת דְּבָר אֶחָד: הַרְבֵּ הֵזֶה נוֹתֵן בְּרַכּוֹת? עֲנָהוּ בְּנִדְאִי.

שְׂאֵל הֵנֶהג אֵת הַרְבֵּ הָאֵם וְכוּלָּהּ צִדְקָתוֹ אֶלְיָו? לְמָה לֹא! עֲלֵה הֵנֶהג עִם הַרְבֵּ וְנִכְנַס אֶל הַקִּדָּשׁ פְּנִימָה. נִשַּׁק אֶת יְדֵי מֶרֶן: הַרְבֵּ, אֲנִי זָקוּק דְּחוּף לְבָרְכָהּ!
עֲנָהוּ מֶרֶן זַ"ל: תְּבָרְךָ, תְּבָרְךָ.

לֹא אֲנִי, זֶה הַכֶּלֶבָה שְׂלִי חוֹלָה. שֶׁהַרְבֵּ יַעֲשֶׂה לָּהּ מִי שְׂבָרְךָ!
הַרְבֵּ שָׂפָא עִם הֵנֶהג חֲשֵׁב שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּץ, אִיזָה בּוֹשֵׁף... אֲבָל מֶרֶן הַרְבֵּ שֶׁךְ לִטֵּף אֶת יְדוֹ בְּאֶהְרָה: וְדָאִי, וְדָאִי, צַעַר בְּעַלְי חַיִּים, מִיָּד, מִיָּד, נִקַּח סְדוּר.

וּמֶרֶן זַ"ל קָם עִם תְּשׁוּעִים שְׁנוּתָיו, נִטַּל סְדוּר וְדָפְדָף לְקִרְיַת הַתּוֹרָה, לְמִי שְׂבָרְךָ' לְחוֹלָה. קָרַב לְעֵינָיו וְקָרָא בְּרַפּוּז: מִי שְׂבָרְךָ לְאֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְכֶם יִצְחָק

יַעֲקֹב מִלְּשָׁה אֶהְרֵן דָּוֵד וְשִׁלְמָה, הוּא יְבָרְךָ אֶת הַחוֹלָה – פְּנָה אֶל הֵנֶהג הַנִּרְגָּשׁ: מִה הֵשֵׁם? 'לְסִי'

אוֹמֵר מֶרֶן 'לְסִי בֵּת' – פְּנָה שׁוֹב אֶל הֵנֶהג מִה שֵׁם הָאֵמָא?
הֵנֶהג נְבוֹךְ, הָאֵמָא שֶׁל הַכֶּלֶבָה? אִינִי יוֹדֵעַ! אֲזוֹ מְשִׁיבוּ מֶרֶן בְּרַךְ וּבְנֵעַם, אִם אֵתָּה לֹא יוֹדֵעַ אֵת הַשֵּׁם שֶׁל הָאֵמָא – "מִי שְׂבָרְךָ" אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר, וּמֶרֶן סָגַר אֶת הַסְּדוּר, אֲבָל בְּרַכָּה אֶפְשָׁר לָתֵת, בְּהַחֲלֵט, צַעַר בְּעַלְי חַיִּים... וְהֵנֶהג יִצָּא כְּלוֹ זוֹרֵחַ וּמְאֻשָּׁר.

זֶה מַעֲשֵׂה מִפְעִים וּמִרְגָּשׁ, יְהוּדֵי שְׂרָחוֹק מִמְּשָׁגֵי הַתּוֹרָה בָּא לְעֻנְק שְׂבָדוּרוֹ, שְׂנֵי קוֹטְבִים, וּפְנָה אֶלְיוֹ שִׁיְעֲשֶׂה 'מִי שְׂבָרְךָ' לְכֶלֶבָה. הֵרִי כֹל אֶחָד מֵאֵתָּנוּ הִיָּה מְגִיב בְּצָחוֹק קַל... וּבְמִדָּה וְיֵשׁ בּוֹ מַדּוּת טוֹבוֹת לוֹמַר לוֹ לֹא עוֹשִׂים מִי שְׂבָרְךָ לְכֶלֶבִים. וּבָזָה זֶה הִיָּה מְסִתֵּם. אֲבָל מֶרֶן הַרְבֵּ שֶׁךְ זַ"ל הִבִּין אֶת רְגִישׁוֹתוֹ שֶׁל הַיְהוּדֵי הַרְחוֹק, וְכִדֵּי לְקָרְבוֹ פְּשׁוּט נִתֵּן לוֹ הַרְגִּישָׁה מִדְּהִימָה שֶׁל קָרְבָּה וּבְעֻקְפִין הָרָאָה שְׂאִינֵו: כּוּלָּהּ לְבָרְךָ.

הַמְּסָר אֶלְיָנוּ זֶה הַמַּדּוּת, פְּעִמִּים יֵשׁ לָנוּ בְּמִשְׁפָּחָה הַקְּרוּבָה אוֹ הַרְחוֹקָה אֲנָשִׁים שְׂאִינֵם קְרוֹבִים מְסִפִּיק לְאֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִיִם וְכֹאן קוֹבְלָנוּ שְׁעוֹר מְאֻלָּף מִמֶּרֶן הַרְבֵּ שֶׁךְ זַ"ל כִּי צִדָּד לְהַתְנַהֵל, לֹא בְּתַקִּיפוֹת וְלֹא הַתְּרָסָה אוֹ בְּהַרְחָקָה נִקַּבְרָה וּבְאֶהְרָה.

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"לא להניפו את הארץ" (במדבר ל"ה, ל"ג)

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים
נשאלתי מאת עובד במפעל טקסטיל, שאת הלכות שמירת הלשון רוצה בלבו להכיל, שיש להם מנכ"ל במפעל שהוא אדם מאוד נוקשה, ולעובדים שבמפעל זה מאוד קשה. ומדבר לשון הרע בלי לעשות חשבון, ומכשיל את העובדים באיסורים המון. ויש עובד אחד שהוא מאוד נגוע, שתמיד באופן קבוע, משתף פעולה עם המנכ"ל, ומתנהג כמו שועל. כי רוצה העלאה בתפקיד, וכך לי הוא הגיד. ואף שידוע שדברי המנכ"ל אינם נכונים, הוא מנענע לו בראשו כמסכים. ולפעמים גם מוסיף מילים, כדי שאת המנכ"ל הוא ירשים. ויזכה להעלאה במשכורו רת, ולחשבון הבנק יוסיף תגבורת. וטוען שאין בזה איסור, וכל שכן לא לאו גמור, כיון שעושה זאת לצורך עצמו, ולא בכדי לגנות את מי שעיימו.

האם יש ממש בדברי החבר, או שעל איסור לאו גדול הוא עובר.

ועניתי שאין ממש בדבריו, ועובר הוא בזה על איסור לאו. ובזה שמחניף למנכ"ל או לחבר, על איסור חנופה הוא עובר (ח"ח פתיחה לאוין ט"ז), ומוזה הלאו צריך להיזהר, ולהתרחק כמה שיותר מהר. כי עונש החנפן הוא גדול ומרובה, כל שיש בו חנופה לסוף הוא גולה, וגורם לשכינה שתסתלק מישראל (סוטה מ"ב ע"א), וצריך להתפלל על זה ולא להכשל. ובשעת מעשה צריך להתחזק בכל הכח, ולהראות שרוצה לברוח, ולא לשמוע את מה שאומר, אלא ללכת משם ולמהר. ולא יעשה שום תנועה בפניו, להראות שמסכים לדבריו, שאם כן יעבור על איסור לאו. ואם יודע שיהיו דבריו נשמעים, חייב יהיה את קולו להרים, ולהוכיח את אותו

פניני הדף היומי

מאת הרב"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

נסף שנגנב מקופות צדקה ללוי של אדם קונה לו (בבא בתרא דף פ"ה)

בסוגייתנו אנו למדים שכליו של אדם נחשבים כחצירו, וכשם שחצירו של אדם קונה לו כך אם הניחו דבר בתוך כלי של אדם נעשה בכך קנין על ידי הכלי אמנם מבואר בגמרא שישנם מקרים שהכלי אינו קונה, כגון שהכלי מונח ברשות הרבים והטעם כיון שאין לו רשות להניח שם, וכן אם מדובר בכלי של קונה שהניח אותו בתוך רשותו של מוכר, ודין זה נפסק בשולחן ערוך חושן משפט סימן ר סעיף ג.

והנה מצוי שישנם ארגונים או ישיבות שמחלקים קופות צדקה לאנשים שמעוניינים לסייע וכשהקופה מתמלאת והארגונים מגיעים או שולחים שליחים לקחת את הקופה. ולא פעם מגיעות שאלות מאנשים שאינם מצליחים לאתר את בעלי הקופות כגון שהמוסדות נסגרו או ששינו מספר טלפון וכך מה יבא הדין כשנלקחו או אבדו כספים שהיו בקופת צדקה וכן שישנם קשיים טכניים להעביר את הכספים למוסדות באין מקבלי הקופות מחויבים להעביר את הכסף.

ואמנם בשו"ת מאמר מרדכי כתב להמבואר בסוגייתנו של כליו של אדם קונים לו היכן שיש לו רשות להניח, ולכן גם בקופות צדקה שהונחו בבתי נקנה הכסף לבעלי הקופות, ובשו"ת אבני נזר (יורה דעה סימן רצג) נשאל לגבי כסף של צדקה שנגנב מהקופות וכתב שאם לא קבלו תחילה במפורש שיתנו צדקה במצב כזה אף שאחר כך הפרישו לקופה ונגנב הכסף, דומה הדבר לאומר הרי זו עולה שאינו חייב באחריות אם נגנבה או אבדה ולכן אם נגנב הכסף הם פטורים, ורק במקרה שקבלו על עצמם לתרום לצדקה ואח"כ הפרישו כספים כאן זה דומה והרי עלי עולה שמתחייב באחריות, ושם כתב תללות את הדין אם הקופות נחשבות לחצר של העניים וממילא העניים שיתורמים להם זכו כבר בכסף, ואנשים שמונחים הקופות אצלם נפטרים מהאחריות (ועוד יש להעיר מהשולחן ערוך שמי שאסף כסף לעניים והכסף אבד, כל זמן שלא פרש לאלו עניים הוא אוסף ואיזה סכום הוא מקציב הוא פטור מדיני שמירה) ולכן ראוי לכל אדם שמקבל קופות מארגון צדקה שיעשה איתם תנאי שאינו מתחייב ואינו מקבל אחריות ובמקרה שלא ימצא את האחראים הוא יכול להעביר את הכסף לכוללים או לישיבות אחרות. שבת שלום

ניתן לרכוש במהדר מיוחד את הדיסק אונקי של הרב"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א הכולל את כל שיעורי הדף היומי על מסכתות הש"ס בשפה ברורה ורוחנית ושיעורים בהלכה. וכן להשתתף בהוצאת סדרת ספרים ברני ממונית בנושאים אקטואליים (יש אפשרות להנחות) לציירת קשר בפלאפון 0527630352 כמנו כן ניתן להאזין לקו הדף היומי בכל שעות היממה היים בטלפון 0559302663

מנכ"ל, שבשמים חשבונו מעוקל, שמצותיו עוברים לאחר, על מי שדיבר וסיפר (חובות הלבבות שער הכניעה פרק ז').
ואם מתעצל להוכיחו נקרא חנף, בזה שנותן למנכ"ל הרגשה של כיוף (במ"ח שם ס"ק ט"ז). ובודאי שאסור להסכים לדבריו, שלא יכשל באיסור שמע שוא. ועל זה נאמר "ושמת סכין בלועך" (משלי כ"ג, ב'), ולא להסכים לדברי גנאי של חברך. ובשעת מעשה צריך להתחזק מאוד, שלא לתת למנכ"ל קמצוץ של כבוד. ולא יראה שמסכים לסיפורו, ויראה בפניו שעדיף לו שלא היה אומר. ועל זה אמרו חז"ל (עדות פ"ה מ"ו): מוטב שיקרא אדם שוטה כל ימיו, ולא יעבור על איסור או לאו (פתיחה לאוין שם). ולדעת רבנו יונה חייב אדם למסור עצמו לסכנה, ולא לעבור על איסור חנופה (שערי תשובה שער שני אות קפ"ח).

נזכה לקיים את חוקי התורה כהלכה, ובקרוב והיתה לה' המלוכה.

ניתן לשמוע חינוק קצר (בדקה וחצי) מידי יום בזמן בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-077 שולחה 3 ואחד כך הקש 1. שמועו והדי נפשכם! כמו כן ניתן לקבל חומר (מיוחד) לידיי הרבים בשמירת הלשון בטל: 052-768-3816

ל"ביע אומר" – הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

נימן אגרום

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה